

Vol. 41 Coden: KMKMAA ISSN 0355-1628

Toimitus • Redaktion • Office

Pohjantie 3, FIN-02100 Espoo
puh. 0400 578 901

toimitus@kemia-lehti.fi

www.kemia.lehti.fi

www.facebook.com/kemialehti

Päätoimittaja • Chefredaktör • Editor-in-Chief

DI Leena Laitinen 040 577 8850

leena.laitinen@kemia-lehti.fi

Toimituspäällikkö • Redaktionschef

• Managing Editor

Päivi Ikonen 0400 139 948

paivi.ikonen@kemia-lehti.fi

Taitto • Layout

K-Systems Contacts Oy

Päivi Kaikkonen 040 7333 485

taitto@kemia-lehti.fi

Sihteeri • Sekreterare • Secretary

Irja Hagelberg 0400 578 901

irja.hagelberg@kempulssi.fi

Vakituinen avustaja ja toimitustyöntekijä •

Permanent medarbetare • Contributing Editor

Sanna Alajoki 040 827 9727

sanna.alajoki@kemia-lehti.fi

Ilmoitukset • Annonser • Advertisements

ilmoitukset@kemia-lehti.fi

Myynti • Forsäljning • Sales

Kalevi Sinisalmi 044 539 0908

kalevi.sinisalmi@kemia-lehti.fi

Milla Sinisalmi 040 766 1346

milla.sinisalmi@kemia-lehti.fi

Irene Sillanpää 040 827 9778

irene.sillanpaa@kemia-lehti.fi

Tilaukset • Prenumerationer • Subscriptions

puh. 0400 578 901

tilaukset@kemia-lehti.fi

Tilauhinnat

Kotimaassa 105 euroa (kestotilaus 95 euroa),

muut maat 145 euroa

Kouluille 49 euroa, www.aikakaus.fi

Prenumerationspris i Finland 105 euro,

övriga länder 145 euro

Subscription price (out of Finland) EUR 145

Irtonumero/Lösnummer/Single copy EUR 16

Osoitteenmuutokset

Kemian Seurojen toimisto

puh. 010 425 6302, faksi 010 425 6309

toimisto@kemianseura.fi

Kustantaja • Utgivare • Publisher

Kempulssi Oy

Toimitusjohtaja • Verkst.direktör • Managing

Director

Leena Laitinen

Pohjantie 3, FIN-02100 Espoo

puh. 040 577 8850

leena.laitinen@kemia-lehti.fi

Toimitusneuvosto • Redaktionsråd

• Editorial Board

Viestintäpäällikkö Susanna Aaltonen,

Kemianteollisuus ry

Laboratoriopäällikkö Susanna Eerola, Roal Oy

Toimitusjohtaja Saara Hassinen, SaWe Oy

Professori Matti Hotokka, Åbo Akademi

Toimituspäällikkö Päivi Ikonen, Kemia-Kemi

Toiminnanjohtaja Heleena Karrus, Kemian Seurat

Tutkija Helena Laavi, Aalto-yliopisto

Päätoimittaja Leena Laitinen, Kemia-Kemi

Professori Jan Lundell, Jyväskylän yliopisto

Professori Markku Räsänen, Helsingin yliopisto

Aikakauslehtien Liiton jäsenlehti

Keskipainos 5 000, erikoisnumeroilla

300–3000 kpl:n lisäjakelu.

Forssa Print, Forssa 2014

ISO 9002

Pane puolet petäjäistä

KASVIT OVAT jalostaneet ihmistä siinä missä ihminen kasveja. Näin muistuttaa tässä lehdessä bioantropologi Fatimah Jackson, jonka mukaan "ihmisen serkuissa" piilee vielä pitkälti tuntematon aarreaitta.

Koska kasvit eivät voi ottaa vaaran uhatessa jalkoja alleen, ne ovat kehittäneet monipuolisen kirjon suojaavia kemikaaleja, joista myös ihminen voi hyötyä. Jackson on osoittanut, että kassavan syöntiä lisäämällä voitaisiin trooppisilla alueilla torjua helposti ja edullisesti malariaa ja sirppisoluanemiaa.

Kuten lääkkeissä yleensä, oikea annostus on tärkeää myös kasvipärisessä lääkinnässä. Kassavaakaan ei pidä popsia määrättömästi, sillä sen vaikuttava aine on syanidi.

Kasvien terveysvaikutuksia on hyödynnetty ihmislajin aamunkoiton ajoista. Myös moderni länsimainen lääketiede tunnustaa kasvien voiman. Esimerkiksi uusista mikrobilääkkeistä ja syöpälääkkeistä yli puolet sisältää kasveista peräisin olevia ainesosia.

Löydettävää riittää edelleen, sillä vasta alle kymmenesosaa maailman kasveista on tutkittu jollain tasolla. Tutuiksikin luuluista nousee jatkuvasti uusia mahdollisuuksia, kuten oma vihreä kultamme osoittaa.

SUOMALAINEN METSÄ on jo tuottanut menestystarinoita maailmalle. Koivusokeri ksylitoli ehkäisee hammaskariesta ja lasten korvatulehduksia, männystä saatavat kasvistanolit ja -sterolit alentavat veren kolesterolipitoisuutta.

Biotalouden nousu vahvistaa entisestään metsäperäisten terveys- tuotteiden tutkimusta. Pohjoisen metsän karuissa oloissa kasvaa lupauksia, joita ei kannata tyytyä viskaamaan sellukattilaan.

Kuusen oksista eristetty HRM-lignaani on osoittautunut tehokkaaksi antioksidantiksi, josta saattaa löytyä apua niin syövän hoitoon kuin sydän- ja verisuonitautien ehkäisyyn.

Kuusen kuoren stilbeneistä etsitään syöpälääkkeitä, samoin koivun kuoresta ja tuohesta saatavasta betuliinista. Betuliinia ja

HRM-lignaania tutkitaan myös mahdollisina HIV-lääkkeinä.

Nykytiedon valossa esivanhempamme olivat viisaita valitessaan hätäravinnoksi männyn nilasta saatavan petun. Se on kokenut uuden tulemisen suomalaisena terveys- ja vientituotteena.

Niille, joille pettuleipä ei maistu, on onneksi tarjolla monia muitakin terveellisiä kotimaisia kasviksia.

Leena Laitinen

Markku Joutsen